

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

16 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în următoarea componență:

președinte

Timofti Vladimir

judcători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor

judcând recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al diviziei nr. 236 de infanterie Dnepropetrovsk din 04 iunie 1944, în cauza penală în privința lui

Zanosiev Mihail XXXXX, născut în
XXXX, originar și domiciliat XXXXX.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Tribunalului militar al diviziei nr. 236 de infanterie Dnepropetrovsk din 04 iunie 1944, Zanosiev Mihail a fost condamnat în baza art.54-1 „a” Cod penal al RSSU la 10 ani privațiune de libertate, cu interdicție în drepturi pe un termen de 5 ani și confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței inculpatul Zanosiev Mihail a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că, având atitudine ostilă față de puterea sovietică, în luna aprilie 1931, în componența unui grup de persoane, a trecut frontiera de stat pe teritoriul României, unde ulterior locuind pe teritoriul acestui stat a depus jurământul de credință statului român. S-a aflat pe teritoriul României până la ocupația de către autoritățile române a localității de baștină. În luna noiembrie 1941 s-a întors în satul natal și benevol s-a angajat în jandarmeria română în calitate de polițist, activând în această funcție șase luni. Exercitându-și obligațiunile de serviciu, inculpatul a fost preocupat de mobilizarea populației la efectuarea diferitor lucrări obștești, a escortat și păzit cetățenii sovietici aflați în arest.

3. În cadrul ședinței de judecată, inculpatul Zanosiev M. și-a recunoscut parțial vinovăția în cele incriminate și a explicat că, datorită faptului că a fost exclus din colhoz, iar alt loc de muncă nu a putut obține, în luna aprilie 1931 a fugit din URSS în România. Această acțiune inculpatul a motivat-o și prin faptul că în URSS condițiile de trai erau indecente, îndura foame. S-a aflat pe teritoriul României până în anul 1940 și a lucrat toată această perioadă în calitate de

muncitor. Odată cu ocuparea temporară de către trupele române a teritoriului XXXXX, cu permisiunea autorităților române, în luna noiembrie 1941 el a revenit în satul natal. A activat în calitate de polițist în intervalul noiembrie 1941 - martie 1942. A susținut că, în timpul serviciului în poliție, a executat dispozițiile autorităților române ce intrau în obligațiile sale de serviciu, a mobilizat populația la efectuarea diferitor lucrări obștești și a păzit cetățenii sovietici care se aflau în arest. A mai susținut că nu a denunțat autorităților române activiștii sovietici.

4. La 25 aprilie 2019, adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, declară recurs în anulare și invocând temeiul prevăzut de art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței Tribunalului militar al diviziei nr. 236 de infanterie Dnepropetrovsk din 04 iunie 1944, încetarea procesului penal și reabilitarea lui Zanosiev Mihail, în temeiul art. 3 din Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, precum și, din motivul că, în probele acumulate în procesul anchetării cazului și examinării lui în ședința de judecată nu sunt suficiente pentru calificarea acțiunilor inculpatului în baza art.54-1 „a” CP al RSSU - trădare de patrie, deoarece ele nu confirmă faptul că inculpatul Zanosiev Mihail prin acțiunile sale a prejudiciat potențialul militar, independența statală sau inviolabilitatea teritorială a URSS, așa cum prevede acest articol.

De asemenea, instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare era obligatorie.

Consideră că condamnarea lui Zanosiev Mihail constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, deoarece a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil.

5. Judecând argumentele invocate în recurs în raport cu materialele cauzei și cu prevederile legii penale, Colegiul penal consideră că recursul declarat urmează a fi admis cu casarea hotărârii judecătorești atacate, încetarea procesului penal și reabilitarea condamnatului din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin.(1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac. Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Articolul 6 alin. (1) pct. 44) Cod de procedură penală, stipulează că prin viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată se înțelege încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

La 30 decembrie 1992 a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal menționează, că potrivit art. 3 al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și pe teritoriul altui stat, inclusiv cele care au fost condamnate pentru „trădare de patrie” și „agitație antisovietică”, în temeiul art. 54-1 „a”, 54-1 „b” din Codul penal al RSSU și 58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR.

Sub acest aspect, instanța de recurs reține că, Zanosiev Mihail a fost condamnat la 04 iunie 1944, prin sentința Tribunalului militar al diviziei nr. 236 de infanterie Dnepropetrovsk, pentru trădare de patrie, fără a-i fi respectat dreptul la un proces echitabil.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal găsește prezente în speța dată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Zanosiev Mihail, cu casarea acesteia și, în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală, și reabilitarea condamnatului.

În contextul celor expuse, Colegiul lărgit concluzionează că recursul în anulare declarat de procuror este întemeiat și pasibil admiterii.

6. În conformitate cu art. 457 alin. (3), 453 alin. (1), 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează total sentința Tribunalului militar al diviziei nr. 236 de infanterie Dnepropetrovsk din 04 iunie 1944, în cauza penală în privința lui **Zanosiev Mihail XXXXX**, condamnat în baza art.54-1 „a” Cod penal al RSSU, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și dispune reabilitarea acestuia.

Decizia este irevocabilă.

Publicată integral la **16 iulie 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor